

PM Rotel I (Dnr KS 2025/1447)

Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101)

Remiss från Finansdepartementet
Remisstid den 23 februari 2026

Förslag till beslut

Borgarrådsberedningen föreslår att kommunstyrelsen beslutar följande.
Remissen besvaras med hänvisning till vad som sägs i stadens promemoria.

Föredragande borgarrådet Karin Wanngård

Sammanfattning av ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101) till bland annat Stockholms stad för yttrande. Betänkandet innehåller en omfattande genomlysning av vilka lagändringar, organisatoriska lösningar och nationella strukturer som krävs för att Sverige ska kunna tillämpa AI-förordningen fullt ut från augusti 2026. Utredningen föreslår en ny kompletterande lag och förordning samt ett nationellt system för marknadskontroll och tillsyn över AI-system.

Beredning

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens genomlysning av hur AI-förordningen bör genomföras nationellt och på förslagen om tydligare ansvarsfördelning och samverkan mellan berörda myndigheter.

Föredragande borgarrådets synpunkter

Jag anser att betänkandet ger en tydlig bild av vilka anpassningar som krävs för att EU:s AI-förordning ska kunna tillämpas i Sverige. Det är viktigt att genomförandet präglas av ordning, rättssäkerhet och god samordning.

Utredningens förslag om ansvar och tillsyn är i huvudsak väl avvägda. Att Post- och telestyrelsen föreslås få ett samordnande ansvar kan bidra till ökad tydlighet.

Samtidigt är det angeläget att konsekvenserna för kommuner som Stockholms stad uppmärksammas bättre.

Kommuner bedriver verksamhet inom flera områden som enligt AI-förordningen kan klassas som högrisk, bland annat utbildning, omsorg och samhällskritisk infrastruktur. För kommuner som använder AI inom flera sådana områden finns en risk för en splittrad tillsyn med flera olika myndigheter inblandade. Det kan göra regelverket svårare att hantera i praktiken och ställa höga krav på intern samordning.

Det är rimligt att sektorsmyndigheter ansvarar för tillsyn inom sina respektive områden. De har bäst kunskap om hur AI påverkar verksamheten. Samtidigt behandlar betänkandet i begränsad utsträckning hur kommuner faktiskt använder AI-system med hög risk och hur kommunernas erfarenheter kan tas till vara i genomförandet.

Jag ser positivt på förslagen om regulatoriska sandlådor och testning under verkliga förhållanden. För att främja innovation fullt ut bör även kommunernas roll tydliggöras, både som användare och som utvecklingspartner.

I övrigt hänvisar jag till stadsledningskontorets tjänsteutlåtande som svar på remissen.

Stockholm den 28 januari 2026

Karin Wanngård

Bilaga

Remiss - Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101). Dnr KS 2025/1447-1.1

Borgarrådsberedningen tillstyrker föredragande borgarrådets förslag.

Ärendet

Finansdepartementet har remitterat betänkandet Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101) till bland annat Stockholms stad för yttrande.

Regeringen tillsatte den 19 september 2024 utredningen om AI-förordningen med uppdrag att analysera vilka nationella anpassningar som krävs med anledning av EU:s nya förordning om artificiell intelligens (EU 2024/1689). Utredningen överlämnade i oktober 2025 sitt betänkande Anpassningar till AI-förordningen – Säker användning, effektiv kontroll och stöd för innovation (SOU 2025:101).

Betänkandet innehåller en omfattande genomlysning av vilka lagändringar, organisatoriska lösningar och nationella strukturer som krävs för att Sverige ska kunna tillämpa AI-förordningen fullt ut från augusti 2026. Utredningen föreslår en ny kompletterande lag och förordning samt ett nationellt system för marknadskontroll och tillsyn över AI-system. Ett centralt förslag är att Post- och telestyrelsen (PTS) ska ges ett övergripande myndighetsansvar för AI-förordningens genomförande, med särskilt ansvar för samordning, vägledning och informationsinsatser. Vidare föreslås att Integritetsskyddsmyndigheten och Finansinspektionen delar ansvaret för vissa delar av marknadskontrollen, särskilt rörande högrisk-AI och förbjudna användningsområden. Betänkandet omfattar även förslag om anmälade myndigheter, sanktioner och ingripanden, sekretessbestämmelser samt nationell registrering av AI-system inom kritisk infrastruktur.

En viktig del av innehållet avser innovation och utveckling. Utredningen föreslår att Sverige ska inrätta minst en regulatorisk sandlåda för AI, där företag och offentliga aktörer kan utveckla, testa och validera AI-system under kontrollerade former. Förslagen omfattar även bestämmelser för testning av högrisk-AI utanför sandlådor, liksom regler om sekretess och tystnadsplikt kopplat till dessa verksamheter. Betänkandet behandlar därutöver Sveriges deltagande i EU:s gemensamma styrning, bland annat genom AI-byrån och AI-styrelsen, för att stärka nationell kompetens och säkerställa enhetlig tillämpning av regelverket.

Utredningens förslag syftar till att säkerställa att Sverige uppfyller kraven i EU:s AI-förordning och att regelverket får ett ändamålsenligt och effektivt genomslag vid nationell tillämpning. Dessa nya uppdrag medför ökade och delvis nya arbetsuppgifter för myndigheterna, vilket enligt utredningen leder till ett utökat finansieringsbehov som initialt bör hanteras genom ökade anslag. Utredningen bedömer samtidigt att förslagen varken förväntas medföra ökade kostnader för kommuner och regioner eller påverka det kommunala självstyret.

Remissammanställningen

Ärendet har remitterats till stadsledningskontoret.

Stadsledningskontoret

Stadsledningskontorets tjänsteutlåtande daterat den 17 december 2025 har i huvudsak följande lydelse.

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens genomlysning av hur AI-förordningen bör genomföras nationellt och på förslagen om tydligare ansvarsfördelning och samverkan mellan berörda myndigheter.

Post- och telestyrelsen föreslås i utredningen bli huvudmyndighet och ska, tillsammans med övriga marknadskontrollmyndigheter, samverka med sektorsmyndigheterna. *Stadsledningskontoret har inga invändningar mot de föreslagna tillsynsmyndigheterna eller den ansvarsfördelning som föreslås i betänkandet. Stadsledningskontoret bedömer däremot att den föreslagna ansvarsfördelningen riskerar att skapa en komplex tillsynsstruktur för kommuner något som ej är tillräckligt belyst i ärendet.*

Kommuner arbetar till stor del inom områden som kan omfattas av hög risk enligt AI-förordningen, till exempel utbildning, omsorg och samhällskritisk infrastruktur. *Stadsledningskontoret instämmer i att det är respektive sektorsmyndighet som bäst kan bedöma hur AI bör användas inom sitt område. Stadsledningskontoret tillstyrker därför att dessa myndigheter, med stöd av AI-expertis från marknadskontrollmyndigheter, får ansvar för tillsynen och för att AI-frågor införlivas i befintliga regelverk på ett sätt som tar hänsyn till kommunernas uppdrag och förutsättningar.*

Samtidigt *konstaterar stadsledningskontoret* att betänkandet inte tar upp kommuners användning av AI-system med hög risk, trots att kommunal verksamhet i stor utsträckning bedrivs inom de områden som enligt AI-förordningen klassificeras som högrisk.

Stadsledningskontoret saknar även en beskrivning av hur kommuner och regioner ska bidra i processen med sin kunskap om invånarnas behov och om de kommunala verksamheternas förutsättningar.

Ställningstaganden

Stadsledningskontoret ser positivt på utredningens genomlysning av hur AI-förordningen bör genomföras nationellt och på förslagen om tydligare ansvarsfördelning och samverkan mellan berörda myndigheter.

AI-förordningen behandlar all användning av AI-system. Nedan beskrivna perspektiv har direkt konsekvens för staden.

Kapitel 6 marknadskontroller

Det första perspektivet är produktlagstiftningen, det som kallas marknadskontroll i betänkandet. AI-förordningen bygger på ett omfattande ramverk där en myndighet

samordnar tillsyn, inspektioner och sanktioner medan det exekutiva ansvaret fördelas på en mängd myndigheter med lämplig sakkompetens. Förslag på tillsynsmyndigheter, deras befogenheter och sanktioner samt samverkan dem emellan utgör en stor del av betänkandet. Marknadskontrollmekanismen förväntas träffa primärt utvecklare och operatörer av AI-system men även kommuner exempelvis i fall där tekniken tillhandahålls av kommunen till invånare.

Utredningen pekar ut Post- och telestyrelsen som huvudmyndighet, med uppgift att tillsammans med övriga marknadskontrollmyndigheter samverka med sektorsmyndigheterna. *Stadsledningskontoret har inga synpunkter* på vilka statliga myndigheter som föreslås få tillsynsansvar enligt utredningen. Däremot måste det framhållas att den föreslagna tillsynsstrukturen för kommunal verksamhet behöver analyseras mer ingående. För kommuner som använder AI-system inom flera högriskområden kan detta innebära tillsyn från flera olika myndigheter. *Stadsledningskontoret bedömer* att en sådan ordning riskerar att skapa en komplex tillsynsstruktur med otydlig ansvarsfördelning. Det ställer också ökade krav på samordning, intern styrning och kompetens på kommunal nivå. *Stadsledningskontoret önskar framföra* att dessa konsekvenser inte har analyserats tillräckligt i betänkandet.

Kapitel 10.8 Befogenheter och ingripanden

Det andra perspektivet som direkt påverkar det kommunala ansvaret handlar om användning av tekniken. De krav som ställs på ett AI-system är direkt relaterade till risken för negativa konsekvenser på individers fri- och rättigheter. AI-förordningen är riskbaserad och delar in AI-system i förbjudna, hög-risk, begränsad risk och minimirisk, med särskilda utvecklings- och driftskrav för hög-risk-system. Detta träffar direkt kommuner som bedriver huvuddelen av sin verksamhet inom potentiella högrisk-områden som utbildning, omsorg och samhällskritisk infrastruktur. *Stadsledningskontoret delar* betänkandes uppfattning att möjligheter och begränsningar med tekniken i sektorsspecifika tillämpningar avgörs bäst inom respektive fackområde. *Stadsledningskontoret tillstyrker* därför att sektorsmyndigheter, med stöd av AI-expertis från marknadskontrollmyndigheter, har ansvaret för tillsynen och att AI-aspekter integreras i befintliga regelverk på ett sätt som tar hänsyn till kommunernas uppdrag och förutsättningar. *Stadsledningskontoret noterar* att betänkandet inte berör kommuners användning av AI-system med hög risk. De stödmaterial som Myndigheten för digital förvaltning (DIGG) och Integritetsskyddsmyndigheten (IMY) tagit fram är bra men ger inte avsedd riktning för kommuner och regioner. *Stadsledningskontoret saknar* en beskrivning av hur kommuner och regioner medverkar i processen med kunskap om invånarnas behov och kommunala verksamheters förutsättningar.

Kapitel 12 Regulatoriska sandlådor för AI och testning under verkliga förhållanden

Det tredje perspektivet handlar om innovationspotentialen. Även om AI som koncept funnits i 70 år och vissa typer av system är tekniskt mogna så är de breda

tillämpningarna som diskuteras idag präglade av teknisk, juridisk och affärsmässig osäkerhet. För att osäkerheten inte ska hämma utveckling och innovation finns i kapitel tolv förslag på inrättande av regulatoriska sandlådor och andra testbäddar för att möjliggöra teknologisk innovation under kontrollerade former. Det finns också förtydliganden av hur tekniken ska testas i verkliga förhållanden. Den huvudsakliga målgruppen för sandlådorna är små och medelstora företag.

Stadsledningskontoret delar betänkandes uppfattning att detta är betydelsefulla initiativ. *Stadsledningskontoret saknar* dock en beskrivning i betänkandet av kommunernas roll i innovationssystemet. Kommuner är en stor marknadsaktör med unik kunskap om invånares behov. I likhet med små och medelstora företag behöver kommuner vägledning i regulatoriska osäkerheter och tillgång till trygga miljöer för att utveckla och testa innovativa lösningar tillsammans med andra aktörer.